

Harkányi Helyi Választási Bizottság
7815 Harkány, Petőfi S. u. 2-4.
Tel.: 06 72 480 100
e-mail: titkarsag@harkany.hu

Iktatószám: H/2771/2026.

HARKÁNYI HELYI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

1/2026. (V.4.) sz. Határozata

Varga László Gábor által benyújtott helyi népszavazásra javasolt kérdés hitelesítésének megtagadásáról

A Harkányi Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) Varga László Gábor (a továbbiakban: Szervező) által helyi népszavazásra benyújtott kérdés hitelesítése tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Szervező által helyi népszavazásra benyújtott,

„Egyetért-e azzal, hogy Harkány Város Önkormányzata által tulajdonolt gazdasági társaságok felügyelői bizottságaiban, önkormányzati képviselő, ne lehessen felügyelőbizottsági tag?”

helyi népszavazásra javasolt kérdés **hitelesítését megtagadja.**

A határozat ellen annak közzétételét követő 15 napon belül a Pécsi Törvényszékhez (7623 Pécs, Rákóczi út 34.), címezve az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet felülvizsgálati kérelmet nyújthat be jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a mérlegelési jogkörben hozott határozat megváltoztatása iránt a Harkányi Helyi Választási Bizottsághoz.

A bírósági felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell

- a) a kérelem választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 223. § (3) bekezdése szerinti alapját,
- b) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét),
- c) a kérelem benyújtójának személyi azonosítóját, illetve ha a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, a személyazonosságát igazoló igazolványának típusát és számát, vagy jelölő szervezet vagy más szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba-vételi számát vagy törzskönyvi számát, valamint
- d) papír alapú kérelem esetén a kérelem benyújtójának aláírását.

A bírósági felülvizsgálati kérelmet személyesen vagy levélben (7815 Harkány, Petőfi S. u. 2-4.), illetve olyan elektronikus dokumentumként lehet benyújtani, amelyet a kérelem benyújtójának jogi képviselője vagy a jogi szakvizsgálóval rendelkező kérelmező minősített elektronikus aláírásával látott el, olyan módon, hogy az legkésőbb 2026. május 19. napján 16 óráig megérkezzen. A fenti határidő elmulasztása jogvesztő hatályú. A felülvizsgálati

kérelem benyújtásának illetéke 10 000,- Ft. A kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg. Akit tárgyi illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az fizeti az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.

A határozat közzétételének időpontja 2026. május 4. A közzététel helye a helyben szokásos módon a Harkányi Polgármesteri Hivatal hirdetőtáblája, valamint Harkány Város www.harkany.hu honlapja.

Indokolás

I.

Szervező 2026. április 20. napján a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 36. § (3) bekezdése alapján személyesen helyi népszavazási kezdeményezést nyújtott be a HVB-hez, az alábbi kérdés hitelesítése céljából:

„Egyetért-e azzal, hogy Harkány Város Önkormányzata által tulajdonolt gazdasági társaságok felügyelői bizottságaiban, önkormányzati képviselő, ne lehessen felügyelőbizottsági tag?”

A Harkányi Helyi Választási Iroda (a továbbiakban: HVI) a Nsztv. 37. §-a alapján 2026. április 21. napján a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozta a benyújtott kérdést, a benyújtás időpontját, valamint a szervezőt.

A HVI vezetője a Nsztv. 40. § (1) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított öt napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai vizsgálatát, megállapította, hogy a kezdeményezés a helyi népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan nem volt ellentétes, a 35. §-ban, a 36. §-ban és a 38. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt feltételeknek megfelelt, ezért a helyi népszavazási kezdeményezés hitelesítésének tárgyául megjelölt kérdést a HVB elé terjesztette.

A Helyi Választási Bizottság elnöke 2026. május 4. napjára a helyi népszavazásra javasolt kérdés tárgyában a Helyi Választási Bizottság ülését összehívta.

II.

Az Alaptörvény B) cikkének (4) bekezdése szerint a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja. A 31. cikk (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani.

A Nsztv. 32. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben. A Nsztv. 32. § (2) bekezdése kimondja, hogy nem lehet népszavazást tartani:

- a) a költségvetésről és a zárszámadásról,
- b) a helyi adókról,
- c) a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéssről,
- d) a képviselő-testület feloszlásának a kimondásáról.

A Nsztv. 34. § (1) bekezdése alapján helyi népszavazást kezdeményezhet a) a képviselő-testület tagjainak legalább egynegyede, b) a képviselő-testület bizottsága, c) az önkormányzat rendeletben meghatározott számú választópolgár, ami nem lehet kevesebb a választópolgárok tíz százalékánál, és nem lehet több a választópolgárok huszonöt százalékánál. (2) A képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.

A Nsztv. 39. § és 41. §-ai alapján:

„39. § (1) A helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles.

(2) A helyi népszavazásra javasolt kérdés nem tartalmazhat szemérem sértő vagy más módon megbotránkoztató kifejezést.”

„41. § (1) A helyi választási bizottság a kérdés hitelesítéséről vagy annak megtagadásáról a benyújtásától számított harminc napon belül dönt. A helyi választási bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az e törvényben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

(2) A szervező által benyújtott kérdés csak abban az esetben hitelesíthető, ha az aláírásgyűjtő ív is megfelel a jogszabályban foglalt előírásoknak.”

III.

A HVB a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntését az alábbiak figyelembevételével hozta meg:

A Nsztv. 32. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben.

A benyújtott kérdés nem minősül a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügynek.

Az Alaptörvény 32. cikk (3)-(4) bekezdései alapján feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot. Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

A helyi népszavazásra benyújtott kérdés megalkotására vonatkozóan nincs a helyi önkormányzatnak felhatalmazása. Meg kívánja jegyezni a HVB, hogy abban az esetben, ha a helyi önkormányzat valamely tárgykörben, melyben felhatalmazással rendelkezik, nem alkotja meg a rendeletét, nem a helyi népszavazás a megfelelő eszköz ennek kikényszerítésére, hanem a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 137. §-a alapján a kormányhivatal indítványozhatja a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását.

Az önkormányzatok rendeletalkotási jogának másik ága az eredeti jogalkotói hatáskörben történő rendeletalkotás, miszerint a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére rendeletet alkot.

Annak eldöntése, hogy az önkormányzat által tulajdonolt gazdasági társaságokban önkormányzati képviselő ne lehessen felügyelőbizottsági tag, nem minősül helyi társadalmi viszonyoknak. Az összeférhetlenséggel kapcsolatos jogszabályokat az önkormányzati képviselő vonatkozásában ugyanis az Möt.v., a felügyelőbizottságok tagjainak a vonatkozásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.), és a köztulajdonban álló gazdasági társaságok felügyelőbizottságára vonatkozó egyes szabályok esetében a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Taktv.) tartalmaz rendelkezéseket.

Az Möt.v. 10. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat – a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes.

Megállapítható tehát, hogy az összeférhetlenségi szabályok megalkotása törvényi tárgykör, így nem vonható a helyi közügyek körébe.

A kérdés a fentiekén túl az Nsztv. szerinti tiltott tárgykörbe is tartozik. A Nsztv. 32. § (2) bekezdés c) pontja alapján a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről nem lehet népszavazást tartani.

Szervező kezdeményezésében rögzítette, hogy a kezdeményezés *„nem személyi kérdés, hanem pozícióról szól és arra vonatkozik, hogy aktív önkormányzati képviselő, megbízásával párhuzamosan ne tölthessen be FB tagi pozíciót a város tulajdonában lévő gazdasági társaságban.”*

A szervezetalakítási szabadság azt jelenti, hogy a képviselő-testület szabadon dönt az önkormányzat és az általa feladatokat nyújtó rendszer szervezetének kialakításáról. A képviselő-testület szervezetalakítási autonómiájának azonban indokolatlan korlátozását jelentené egy olyan, helyi népszavazási kezdeményezéssel esetlegesen elfogadott döntési helyzet, ami azt írná elő, hogy az önkormányzati képviselő ne lehessen felügyelőbizottsági tag.

A HVB egyetért a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény magyarázatában (Negyedik, hatályosított kiadás) rögzítettekkel is, miszerint az önkormányzat a személyi feltételek megteremtése körében a létrehozott szervezet jogállása szerinti jogállási törvények keretei között járhat el. Ilyen jogállási törvénynek minősül a Ptk., és az Möt.v. is, amelyek a fentiekben kifejtettek szerint rögzítik az összeférhetlenségi szabályokat, így azok bővítésére önkormányzati rendelet alkotással nem kerülhet sor.

Szervező helyesen mutatott rá arra, hogy a kezdeményezés nem személyi kérdés, nem lehet tehát helyi népszavazást tartani konkrét személyek által történő konkrét tisztségek (pl.: intézményvezető, stb.) betöltéséről. Ugyanakkor a „pozíció” betöltésére vonatkozó szabályok meghatározása már szervezetalakítási kérdésnek minősül, a Nsztv. 32. § (2) bekezdés c) pontja alapján pedig szervezetalakítási kérdésről nem lehet népszavazást tartani. Megjegyzi a HVB, hogy a szervezet fogalmának vonatkozásában létezik egy olyan megközelítési mód, mely a szervezetet a pozíciók együtteseként írja le, így a Szervező által a kezdeményezésében rögzített indok sem megfelelő ahhoz, hogy a kezdeményezés ne legyen ellentétes a Nsztv. 32. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt előírással.

IV.

A fentiekén túl a HVB álláspontja szerint a kérdés a választópolgári egyértelműség követelményébe ütközik, és így ellentétes a Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt előírással, miszerint a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.

A kezdeményezésben és az ahhoz csatolt ajánlóíven szereplő kérdés nem egyértelmű, ugyanis nem rögzíti, hogy milyen önkormányzati képviselő vonatkozásában kerüljön megalkotásra a népszavazásra benyújtott kérdésben szereplő szabály. A települési önkormányzatoknál helyi önkormányzati képviselők vesznek részt a képviselő-testület működésében, ahogy helyi önkormányzati képviselőnek, illetve önkormányzati képviselőnek minősül az Möt.v. fogalomhasználata alapján a vármegyei önkormányzatoknál, fővárosi kerületeknél tevékenykedő önkormányzati képviselő is. Ugyanakkor a nemzetiségi önkormányzatok munkájában a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény alapján nemzetiségi önkormányzati képviselők vesznek részt. Nem világos tehát, hogy az egyes önkormányzat típusok vonatkozásában a népszavazási kérdés alapján valamennyi önkormányzati képviselő (akár Harkány településen, akár Magyarország bármely más településén, valamely vármegyéjében és a fővárosban önkormányzati képviselő) nem lehet felügyelőbizottsági tag a Harkány Város Önkormányzata által tulajdonolt gazdasági társaságokban, vagy csak az adott település (esetünkben Harkány) saját helyi önkormányzati képviselői vagy esetlegesen nemzetiségi önkormányzati képviselői nem tölthetnek be felügyelőbizottsági tisztséget.

A kezdeményezésben rögzített kérdés Harkány Város Önkormányzata által tulajdonolt gazdasági társaságokra vonatkozik. Nem egyértelmű azonban a megfogalmazásban, hogy milyen formában, milyen arányban tulajdonolt gazdasági társaságokra vonatkozik a kérdés. A megfogalmazás nyelvtani értelmezéséből az tűnik ki, hogy kizárólag a 100 %-os önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságokra vonatkozik, a HVB azonban meg kívánja jegyezni, hogy Harkány Város Önkormányzatának jelenleg két többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társasága közül az egyik 100 %-os, a másik azonban „csak” 99,94 %-os önkormányzati tulajdonban van.

A HVB álláspontja szerint a kezdeményezésben szereplő kérdés az egyértelműség követelményébe ütközik azért is, mert a kérdés túl hosszú. A kérdésben szereplő fogalomhasználat sem megfelelő, ugyanis a gazdasági társaságok vonatkozásában a polgári jogi jogszabályok nem ismerik a jogi személyek „felügyelői bizottságait”, a Ptk. és a Taktv. is konzekvensen a felügyelőbizottság fogalomhasználatot alkalmazza.

A Kúria a választópolgári egyértelműség vizsgálatánál saját döntéseiben — nagyrészt azonosan az Alkotmánybíróság korábbi értelmezésével — a következő főbb szempontokat veszi alapul:

A kérdésre igennel vagy nemmel egyértelműen lehessen felelni. A kérdés megfogalmazása világos és egyféleképpen értelmezhető legyen. A kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, de pusztán azzal nem azonosítható, lényege, hogy a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, jelentőségét, azért, hogy tudatosan átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogalkotói munkát meghatározni. A kérdés ne legyen megtévesztő. A választópolgári egyértelműség sommás lényegét a Knk.IV.37.457/2015/3. számú határozat a következőképpen foglalta össze: „Nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz.”

A Knk.IV.37.425/2017/3. számú végzés lényege szerint, amennyiben a feltett kérdés tartalmának megértése elmélyült szakmai ismereteket igényel, ezáltal a használt fogalmak valódi jelentéstartalma az ezzel nem rendelkező választópolgár számára nem világos, nem pontosan értelmezhető, a kérdés akkor sem elégíti ki a kérdésegyértelműség követelményét, ha egyébként a jogi fogalmak használata szabatos. A kezdeményezésben a fent rögzítettek alapján megállapítható, hogy a jogi fogalmak használata sem szabatos, így a kérdésegyértelműség követelménye mindenképpen sérül.

A HVB véleménye szerint a jogalkotói egyértelműség követelménye sem áll fenn. A Nsztv. 39. § (1) bekezdése alapján a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles.

A fent már említettek szerint tehát az ún. „egyértelműségi tesztnek” két iránya van, a választópolgári és a jogalkotói egyértelműség vizsgálata. Erre tekintettel fejtette ki a Kúria a Kvk.37.3001201212. számú ügyben, hogy az [...] egyértelműség követelménye a választói és a jogalkotói egyértelműség együttes fennállta esetén teljesül. A választói kifogáson alapuló kúriai felülvizsgálat tárgya tehát ebben a tekintetben nem csupán [...] nyelvtani vizsgálat. A Kúria azt vizsgálja, hogy a kérdés alapján a választópolgár számára a szavak mindennapi jelentése alapján ne legyen megtévesztő a megválaszolandó kérdés és a jogalkotó számára is egyértelmű legyen a jogalkotási kötelezettség és annak miben léte. E vizsgálat lefolytathatósága pedig a feltenni szándékozott kérdésnek a hatályos jogszabályi háttér tükrében történő elemzését igényli.

A választópolgári egyértelműség követelményébe ütközően a HVB már kifejtette az álláspontját az önkormányzati képviselői, felügyelői bizottság és az „általa tulajdonolt” fogalomhasználattal kapcsolatban, mely felvetések itt is érvényesek, ugyanis a képviselő-testület érvényes népszavazás esetén nem tudná eldönteni pontosan milyen döntéshozatali kötelezettség terheli, azaz milyen önkormányzati képviselőkre terjedne ki a megalkotni kívánt összeférhetlenségi rendelkezés, mely gazdasági társaságokra és a gazdasági társaságok milyen szerveire vonatkozna a megalkotandó szabály. A kezdeményezésben feltett kérdésben sem szerepel, hogy milyen típusú (határozathozatal és/vagy rendeletalkotás) és milyen tartalmú döntéshozatalra kerüljön sor érvényes és eredményes népszavazás esetén.

Ahogy fent már rögzítette a HVB, a kezdeményezésben feltett kérdés Harkány Város Önkormányzata által tulajdonolt gazdasági társaságokra vonatkozik. A városnak két, többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társasága közül az egyik 100 %-os, a másik azonban „csak” 99,94 %-os önkormányzati tulajdonban van, így ott a Közgyűlés minősül a Ptk. alapján legfőbb szervnek, és nem a képviselő-testület. Tekintettel arra, hogy ebben a gazdasági társaságban másik tag is tulajdonos, a képviselő-testület nem alkothat olyan rendelkezést, amely gyakorlatilag ezen másik tagra is kötelezően tartalmaz előírást azzal, hogy korlátozná, hogy csak olyan összetételű felügyelőbizottságra vagy felügyelő bizottsági tagra tegyen javaslatot, ahol nem önkormányzati képviselő a javasolt személy.

V.

Mindezek alapján a HVB megállapította, hogy a kezdeményezésben feltett kérdés a Nsztv. 32. § (1) bekezdésében, 39. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek nem felel meg, továbbá a kérdés a Nsztv. 32. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kizárt tárgykörbe tartozik; ezért a kérdés hitelesítését megtagadta.

A határozat a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban Ve.) 10. §-án, 40-41. §-án, 43-46. §-án, valamint a Nsztv. 41-42. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Nsztv. 57. §-án, valamint a Ve. 223-227. §-án, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (5) bekezdése határozza meg az illeték mértékét, az 59. § (1) bekezdése, és a 62. § (1) bekezdés s) pontja rendelkezik az illeték előzetes megfizetése alóli mentesülésről, biztosítja az eljárás tárgyára tekintettel az illetékfeljegyzési jogot, és rendelkezik annak utólagos viseléséről.

Harkány, 2026. május 4.

.....
Keszjárné Dr. Mikei Mariann
HVB elnök

